

“I have been to the mountaintop. ... And I've seen the Promised Land. I may not get there with you. But I want you to know tonight, that we, as a people, will get to the Promised Land. So I'm happy, tonight.”

Martin Luther King Jr., 3 april 1968

“Ik ben op de top van de berg geweest. ... En ik heb het Beloofde Land gezien. Misschien kan ik er zelf niet bij zijn, maar vanavond wil ik dat jullie weten dat wij, als volk, het Beloofde Land zullen bereiken. Dus vanavond ben ik blij.”

Herinneringen aan Mozes oproepend, sprak Martin Luther King Jr. deze woorden uit op de avond van 3 april 1968 in een speech voor de vakbond van rioleringswerkers in Memphis, TN. King was naar Memphis gekomen om hen te steunen in hun strijd voor hogere lonen en een betere behandeling. Eigenlijk was het niet de bedoeling dat King zou spreken, maar aan het begin van de avond drongen berichten door tot zijn kamer op de eerste verdieping van het Lorraine Motel dat een menigte verwachtingsvol uitkeek naar zijn komst. En dus besloot hij ernaartoe te gaan.

Vorig jaar was ik van half september tot half oktober op vakantie in de Verenigde Staten. Mijn reis bracht me naar het diepe Zuiden, waar ik vanuit Atlanta, GA een rondreis maakte: naar Texas en weer terug. In de jaren vijftig en zestig was het Zuiden het toneel van de burgerrechtenbeweging: de Afro-Amerikaanse bevolking streed tegen een politiek van strikte rassenscheiding. King was een van de centrale figuren in die strijd en tijdens mijn reis ben ik op plekken geweest waar herinneringen aan hem liggen.

King werd als zoon van een predikant geboren in Atlanta. Zijn geboortehuis is te zien op de **eerste foto**. Hier groeide hij op in een gezin uit de betere middenklasse. In die periode ontstonden in Atlanta al de contouren van de emancipatiebeweging die de burgerrechten zou gaan bevechten. De vader van King was niet alleen predikant, maar werkte ook hard aan een betere economische positie van zijn gemeente rond Ebenezer Baptist Church. En met succes: de wijk rond de kerk was in die tijd de rijkste zwarte gemeenschap ter wereld.

King werd zelf ook opgeleid tot predikant en ging in 1954 aan de slag als voorganger van Dexter Avenue Baptist Church in Montgomery, TN (**tweede foto**). Daar speelde hij een actieve rol in de Montgomery Bus Boycott. Directe aanleiding voor de boycot was een incident waarbij Rosa Parks door de politie werd gearresteerd nadat zij had geweigerd haar plek voorin de bus af te staan aan een blanke. Met de boycot, die uiteindelijk 385 dagen duurde, werd afgedwongen dat er een einde kwam aan de rassenscheiding in de

stadsbussen. Op de **derde foto** is te zien hoe King in Montgomery bij een actie wordt gearresteerd.

Na vijf jaar in Montgomery voegde King zich bij het pastorale team van zijn vader in Ebenezer Baptist Church in Atlanta. De **vierde foto** geeft een inblik in het interieur van de kerk. Vanuit Atlanta reisde King het hele land rond om de strijd voor burgerrechten aan te voeren en te ondersteunen. En zo was hij dus op 3 april 1968 in Memphis. King was zich ervan bewust dat hij gevaar liep. In zijn speech refereerde hij daaraan, zoals hij ook al eerder had gedaan.

Toen hij de dag na zijn speech op de galerij voor zijn kamer in het Lorraine Motel stond, werd hij om 18.01u van een afstand met 1 schot dodelijk verwond. Ruim een uur later stierf hij in het ziekenhuis. De plek op de galerij waar King dodelijk werd geraakt, wordt blijvend gemarkeerd door een krans (**vijfde foto**). En het motel is inmiddels verbouwd tot een zeer indrukwekkend museum over de burgerrechtenbeweging.

De uitvaartdienst voor King werd gehouden in Ebenezer Baptist Church. Na de dienst werd de kist op een kar (**zesde foto**) gezet. Voortgetrokken door een ezel werd King naar zijn laatste rustplaats gebracht.

De **zevende foto** is gemaakt bij het National Memorial for Peace and Justice in Montgomery, AL. Daar zijn de namen verzameld van Afro-Amerikanen van wie bekend is dat zij sinds het einde van de Amerikaanse Burgeroorlog (1865) door lynchpartijen om het leven zijn gekomen. Het zijn er meer dan 4400. Het vermoeden is dat het werkelijke aantal slachtoffers ongeveer drie keer zo hoog moet zijn. Van de plekken waarvan bekend is dat er een lynching heeft plaatsgevonden, verzamelt het Memorial grond, die wordt bewaard in potten zoals op de foto te zien. Zo is er een blijvende herinnering aan de slachtoffers van een zwarte bladzijde uit de Amerikaanse geschiedenis.

King leeft in de herinnering voort als een icoon van de Amerikaanse burgerrechtenbeweging. De strijd voor gelijke rechten in de Verenigde Staten duurt tot op de dag van vandaag voort met de komende presidentsverkiezing als nieuw brandpunt.

Willem-Jan Huijssoon

18 februari 2024